

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2025. május 7.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2025. május 7. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

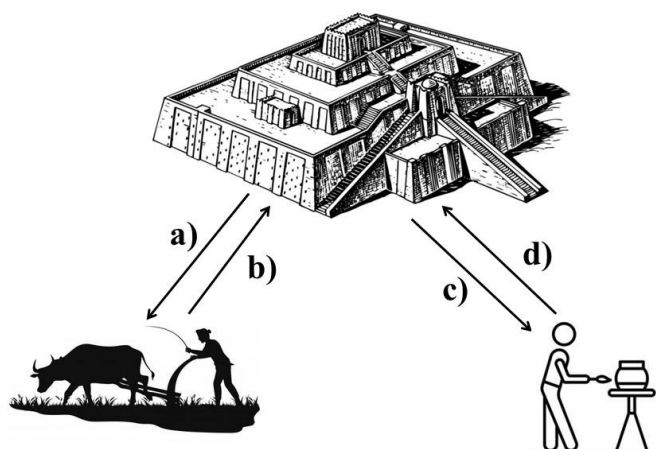
- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori gazdasággal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat az ábra és ismeretei segítségével!

Egy ókori gazdaságszervezési modell

Válassza ki, hogy az ábrán betűjelekkel ellátott nyilak mely, a táblázat felső sorában szereplő tárgyak áramlását jelölik! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba egy X jelet tegyen! Nem tud minden tárgyat felhasználni. (Elemenként 0,5 pont.)

				
a)				
b)				
c)				
d)				

e) Hogy nevezzük az ábra által megjelenített gazdaságszervezési modellt? Válaszoljon szakkifejezéssel! (0,5 pont)

.....

f) Döntse el, melyik ókori államban / területen működött ez a modell! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Hun Birodalom
2. Római Birodalom
3. görög poliszok
4. Mezopotámia

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

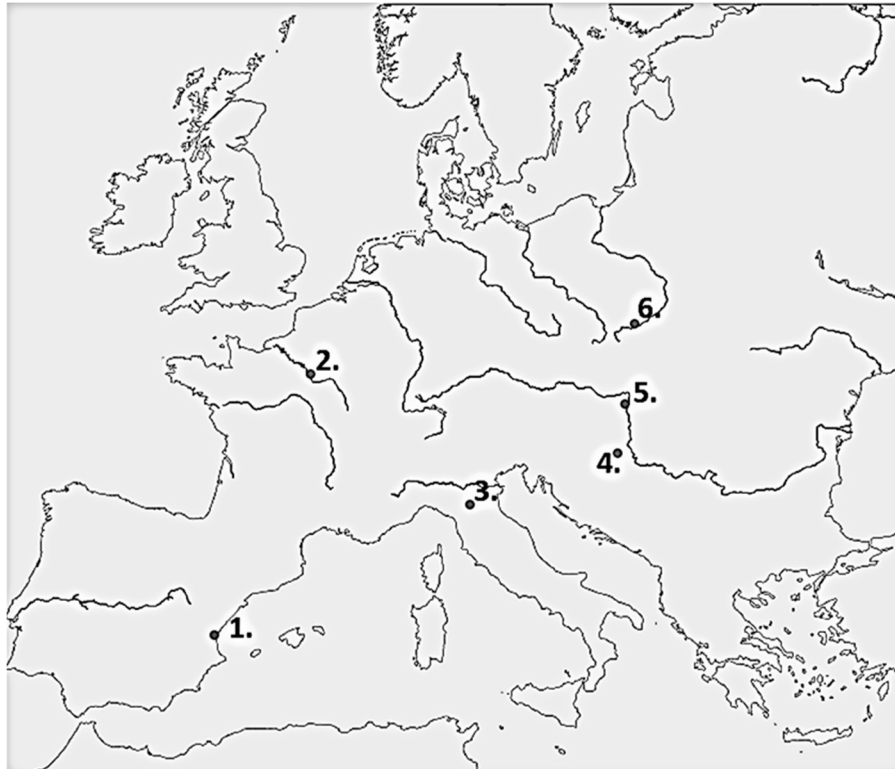
g) Magyarázza meg, hogyan járult hozzá az írás kialakulásához az ábrán bemutatott gazdaságszervezés modell! (1 pont)

.....

4 pont

2. A feladat a középkori Európa művelődésével kapcsolatos.

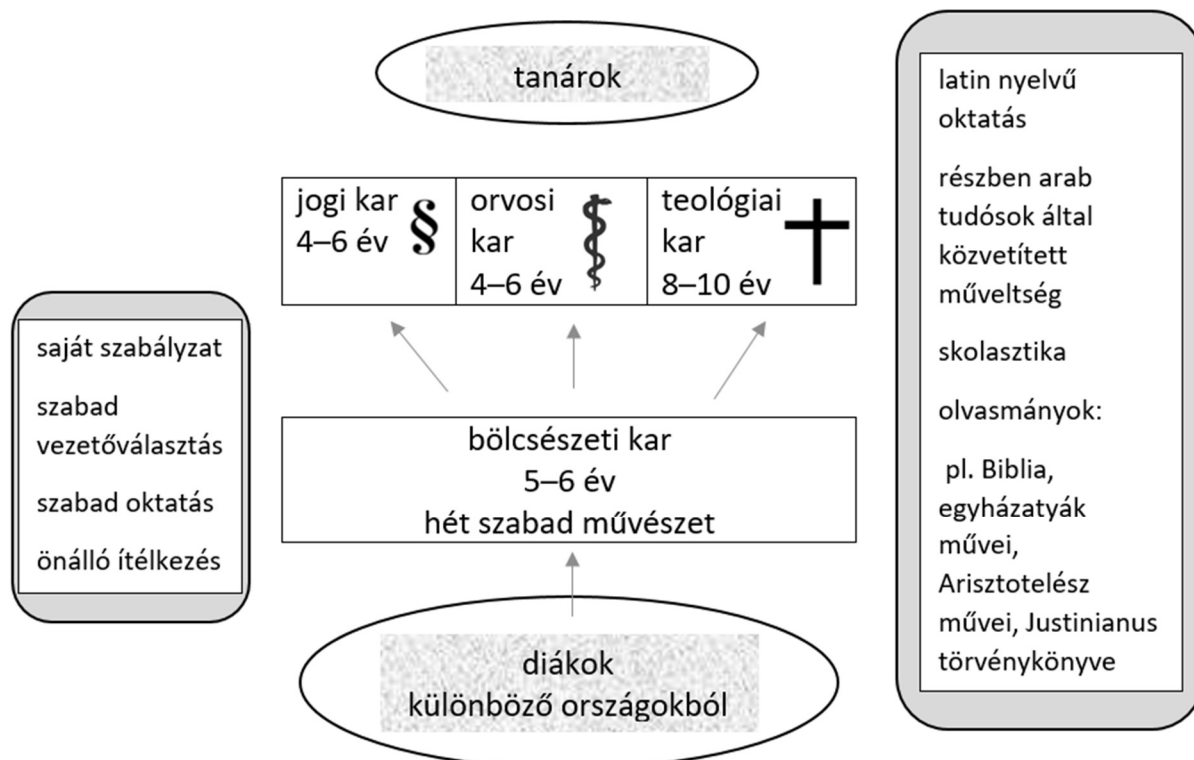
Oldja meg az egyetemekre vonatkozó feladatokat a források és ismeretei segítségével!
(Elemenként 0,5 pont.)

A középkori Európa néhány jelentősebb egyetemi városa

Írja a táblázat megfelelő mezőibe annak a városnak a nevét és a térképvázlaton szereplő sorszámát, amelyekre a leírás vonatkozik! Három sorszám kimarad.

Leírás	A város neve	A város sorszáma
a) A középkori Európa legtekintélyesebb egyeteme uralkodói székhelyen működött. Alapítólevelét III. Ince pápa hagyta jóvá 1215-ben, ugyanakkor a király is támogatta működését. Tanára volt Aquinói Szent Tamás is.		
b) Közép-Európa egyik legkorábbi egyetemét I. (Nagy) Lajos nagybátyja alapította 1364-ben. Később I. (Nagy) Lajos fiatalabbik lánya is támogatta működését. Számos magyar diák is tanult itt.		
c) Az I. (Nagy) Lajos által 1367-ben alapított egyetem püspöki székhelyen működött. Fenntartásához az uralkodó és az egyház is jelentős összegekkel járult hozzá.		

A középkori egyetemek felépítése és működése

d) Karikázza be annak a két állításnak a sorszámát, amelyek nem támaszthatók alá az ábra alapján!

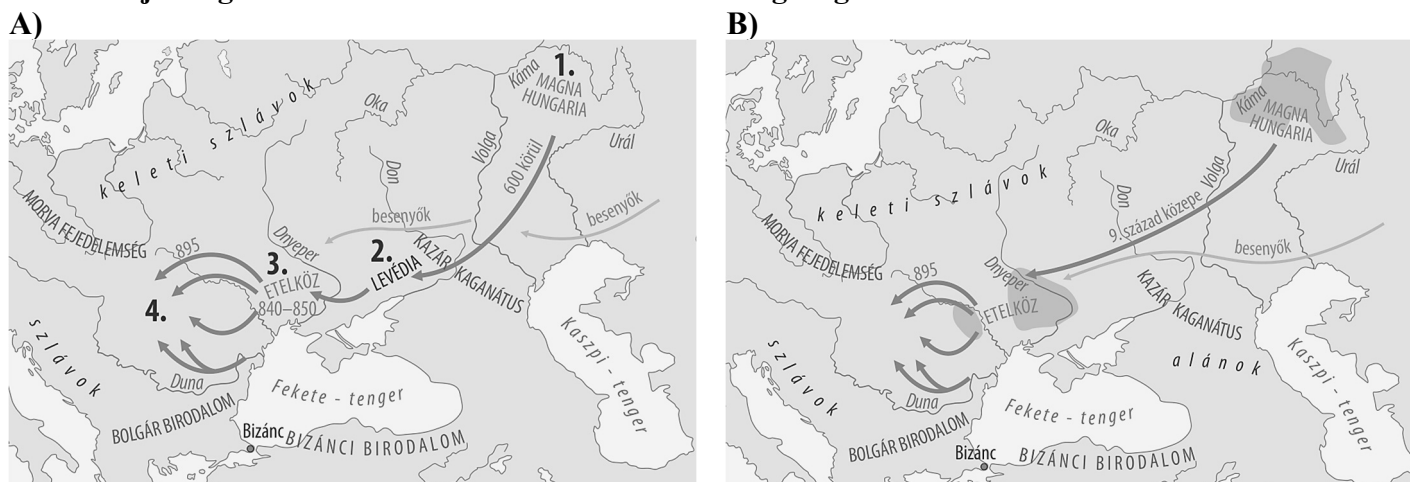
1. Az egyetemi oktatás épített az antik hagyományokra.
2. Az egyetemek autonómiával rendelkező testületek voltak.
3. Az egyetemek működéséhez a pápa jóváhagyására volt szükség.
4. Az egyetemek kialakulása összefüggött a városiasodással.
5. Az egyetemeknek szerepe volt a közös európai műveltség kialakításában.

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. A feladat a magyar nép őstörténetével kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A magyar nép vándorlása két különböző tudományos elmélet szerint

Állapítsa meg, hogy a magyarok vándorlásának melyik állomására vonatkoznak a táblázatban szereplő források! Írja az adott állomás A) betűjelű térképén szereplő sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorszám kimarad! (Elemenként 0,5 pont.)

Forrás	Sorszáma az A) betűjelű térképen
a) „S így a Havas-erdőn áthaladva, a hungi részekre szálltak. Midőn pedig oda megérkeztek, azt a helyet, amelyet először foglaltak el, Munkácsnak nevezték el azért, mivel igen nagy munkával, fáradsággal jutottak el arra a földre, amelyet maguknak annyira áhítottak. [...] A föld lakosai, a szlovének [szlávok] pedig megérkezésükről értesülve, szörnyen megijedtek, és önként meghódoltak [...] [a magyaroknak], mivel hallották, hogy [...] [vezérük] Attila király nemzetségéből származik.” (Anonymus, 13. század)	
b) „[A magyarok] pajzsra emelvén, fejedelemmé tették [Árpádot]. Néhány év múlva a besenyők rátörtek a [...] [magyarokra], és fejedelmükkel, Árpáddal együtt elűzték őket.” (Bíborbanszületett Konstantin császár leírása, 10. század)	
c) „[Julianus barát] megtalálta pedig őket a nagy Etil [Volga] folyó mellett. Kik látván őt, s megértvén, hogy keresztény magyar, nagyon örvendeztek megérkezése felett. Körülvezették őt házaikban és falvaikban, és keresztény magyar véreik királyáról és országáról behatóan tudakozódtak.” (Riccardus barát jelentése, 1237)	

d) A magyarok mely néppel való rokonságát feltételezi az egyik idézett forrás? Nevezze meg ezt a népet! (0,5 pont)

.....

e) Az A) és B) betűjelű térkép a magyarság vándorlásának két elméletét mutatja be. Fogalmazza meg a két elmélet egy-egy lényegi hasonlóságát és különbségét a térképek alapján! (Elemenként 1 pont.)

Hasonlóság:

.....

Különbség:

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a reformáció és ellenreformáció korához kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

Egy korabeli hitvitát bemutató 16. századi gúnyrajz.

A baloldalon katolikusokat, a jobboldalon protestánsokat megjelenítő alakok láthatók.

a) Milyen módon érzékelteti a metszet, hogy a protestánsok tanítását tartja helyesnek? Fogalmazza meg a kép alapján saját szavaival! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) A reformáció mely alapvető tanításai / jellemzői jelennek meg a képen? Karikázza be a három helyes válasz sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A búcsúcédulák elítélése.
2. A hit forrása egyedül a Szentírás.
3. A nemzeti nyelvűség támogatása.
4. A pápai tekintély elvetése.
5. A hét szentség eltörlése.
6. A szerzetesség elvetése.

Oldja meg a magyarországi katolikus megújuláshoz kapcsolódó feladatokat!

B) „Midőn látá, hogy más úton nem lehet a Krisztus evangéliumát valló népnek veszedelmet szerezzen, a jezsuiták regulája [szabályzata] mellől, melyre egész életét esküvéssel kötelezte vala, elszakada, [...] az országnak nyilvánvaló gyalázatával, esztergomi érsekké téteték, és az országnak akarátja ellen nyakára köttettették.”
(Alvinczi Péter protestáns hittudós röpirata, 1619)

c) Nevezze meg azt a személyt, akiről a B) betűjelű forrás szól! Keresztnevet is írjon!
(0,5 pont)

.....

C) „Miképpen az Írást szentnek nevezzük azért, hogy Istennek szent szavát jegyzi, [...] a képet is szentnek nevezhetjük, mely Istent és az ő szentit jegyzi.” (Részlet egy hitvitázó műből, 1637)

d) Az a személy, akiről a B) betűjelű forrás szól, számos hitvitát folytatott protestáns prédikátorokkal. Fogalmazza meg saját szavaival, mely protestáns tannal szemben érvelt a C) betűjelű forrásban! (1 pont)

.....

4 pont

5. A feladat a felvilágosodáshoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „E rendszer [a Naprendszer] [...] megalkotásához tehát olyan Okra volt szükség, amely áttekintette és összevetette a Nap és a bolygók anyagának mennyiségeit, [...] a bolygóknak a Naptól [...] való távolságait, továbbá azokat a sebességeket, amelyekkel ezek a bolygók a központi testek anyaga körül keringhetnek. Mindezeknek az összeegyeztetése [...] arról tanúskodik, hogy ez az Ok nem lehetett vak és véletlenszerű, hanem fölöttébb jártas kellett legyen [...] a geometriában [mértenban].”
(Isaac Newton levele, 1692)

B) „A felvilágosodás az ember kilábalása maga okozta kiskorúságából. Kiskorúság az arra való képtelenség, hogy valaki mások vezetése nélkül gondolkodjék. Magunk okozta ez a kiskorúság, ha oka nem értelmünk fogyatékosságában, hanem az abbeli elhatározás és bátorság hiányában van, hogy mások vezetése nélkül éljünk vele.”
(Immanuel Kant német filozófus válasza a kérdésre: Mi a felvilágosodás? 1784)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A felvilágosodás a világot alapvetően megismerhetőnek vélte. Magyarázza meg ennek okát a világ, illetve az ember egy-egy alapvető tulajdonságának leírásával az idézett források segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) A világ tulajdonsága:

.....

b) Az ember tulajdonsága:

.....

c) Válassza ki a felsoroltak közül a felvilágosodásra általánosan jellemző gondolatokat! Karikázza be a négy megfelelő gondolat sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A teremő Isten létének megkérdőjelezése.
2. Az ember alapvetően nevelhető.
3. Más vallási meggyőződések iránti türelem.
4. A nők és férfiak teljes egyenlősége.
5. Az ember alapvetően a jóra törekszik.
6. Hit a fejlődésben.
7. Az emberek közti politikai alá- és fölérendeltség természetes állapot.
8. A felvilágosodás a világtól elvonuló elmélkedéssel érhető el.

4 pont

6. A feladat az ipari forradalom második hullámával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Ma azonban – igaz, hosszú küzdelem eredményeként – azt tartják, hogy a javak olcsóságát is, jobb minőségét is az biztosítja a leghatékonyabban, ha tökéletes szabadságot adnak termelőnek is, eladónak is, melyet csupán az korlátoz, hogy a vásárlónak ugyancsak teljes szabadságában áll másutt beszerezni a kívánt javakat.”
(*Mill művéből, 1859*)

B) „Minden [vállalatok között] szerződés, [...] amelynek célja, hogy korlátozza a forgalmat vagy a kereskedelmet az Államok [az Amerikai Egyesült Államok államai] között vagy más népekkel, ezáltal illegálisnak ítéltetik. Minden személy, aki ilyen szerződést köt, vagy ilyen jellegű [...], vétséget követ el, és annak büntetéseként ötezer dollárt meg nem haladó bírsággal, vagy egy évnél nem hosszabb börtönbüntetéssel büntetettetik meg, vagy mindkét említett büntetéssel, a bíróság mérlegelése alapján.”
(*Sherman-törvény, 1890*)

C) „A kapitalizmusnak a szabad verseny oltalma alatt a technikai haladás szárnyain való kibontakozása, a nagyüzemek és a tőkekoncentráció hoztak létre világszerte egy olyan gyilkos versenyt, amelynek természetszerű következménye kellett, hogy legyen az [...] [amit] a kartellek és hasonló célú alakulatok formájában ismerünk.” (*Csák Károly képviselő országgyűlési beszéde, 1931*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Melyik idézett forrásrészlettel támaszthatóak alá az állítások? Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	A) betűjelű forrás	B) betűjelű forrás	C) betűjelű forrás	Egyik sem
a) A monopóliumok létrejöttét a szabad verseny következményének tekinti.				
b) Tiltja a monopólium létrehozását.				
c) A piac működésének a forrásban leírt módját tartja a vásárló számára a legkedvezőbbnek.				
d) Fel akarja számolni a kapitalista gazdasági rendszert.				

e) Fogalmazza meg a kartellezés két különböző formáját! (Elemenként 1 pont.)

1.

.....

2.

.....

4 pont

7. A feladat a dualizmus kori nemzetiségi kérdéshez kapcsolódik. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a korabeli karikatúrák és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

A)

A medve felirata: Erdély

A karikatúra szövege: „Annak a mackónak van már gazdája!”

B)

A nőalak ruhájának felirata: Bánság

A karikatúra szövege: „Ne kacsingass, ne kapkodj az én babám felé, mert akkor meglóditom a fejedben azt az új süveget!”

C)

A kalács felirata: *Határőrvidék*

Az alma felirata: *Fiume*

A karikatúra szövege: „Az után az alma után pedig ne nyúlj, mert helyette körmöst kapsz!”

D)

A karikatúra szövege:

(bal oldali alak): „Ejnye, de bátor vagy te, barátom, hogy a nyelvedet ki mered ölteni erre az osztrák–magyar nagyúrra! Nem félsz, hogy meghúzza a füledet?”

(jobb oldali alak): „Ugyan, hová gondolsz? Egy ilyen finom úr csak nem foglalkozik énvelem!”

Nevezze meg azokat a nemzetiségeket, amelyeket – illetve amelyek anyaországát – a karikatúrák ábrázolják!

a) Az A) és D) betűjelű karikatúrán ábrázolt nemzetiség:

b) A B) és D) betűjelű karikatúrán ábrázolt nemzetiség:

c) A C) betűjelű karikatúrán ábrázolt nemzetiség:

d) Nevezzen meg két olyan magyarországi nemzetiséget, amely a korszakban sem független anyaországgal, sem területi autonómiával nem rendelkezett (és így a karikatúrákon sem ábrázolják őket)!

.....

.....

e) Nevezze meg idegen eredetű szakkifejezéssel a nemzetiségek, illetve anyaországaik azon törekvését, amelyre mindegyik karikatúra utal! (0,5 pont)

.....

f) Mikor és kinek az előterjesztésére fogadták el a korszakban a nemzetiségi törvényt? Adja meg a törvény elfogadásának az évét, és nevezze meg a javaslatot előterjesztő minisztert! *Keresztnevet is írjon!* (Elemenként 0,5 pont.)

Évszám:

Név:

g) Magyarázza meg röviden – az A) és B) betűjelű karikatúrák segítségével –, mitől tartva zárkózott el a magyar politikai elit a nemzetiségeknek adandó területi autonómia gondolatától? (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Melyik karikatúrára igaz az állítás? Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba egy X jelet tegyen! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	A)	B)	C)	D)
h) A magyar álláspontot kompromisszumosnak mutatja be egy területi kérdésben.				
i) Utal arra, hogy Magyarország egy nagyhatalomnak számító birodalom része.				
j) Egy jelképpel utal az ábrázolt nemzetiség anyaországának közelmúltban kivívott függetlenségére.				
k) Nem jelenít meg konkrét területi konfliktust.				
l) A megjelenített konfliktusnak alapvetően nem etnikai, hanem gazdasági okai voltak.				
m) A megjelenített vitatott terület a 16–17. században a magyar független államiság letéteményese is volt.				

8 pont

8. A feladat a második világháborúval kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Tegnap, [...] örök időkre szégyenteljes emlékezetű napon, a Japán Császárság légi és tengeri hadereje váratlan és előre megfontolt támadást intézett az Amerikai Egyesült Államok ellen. [...] Mint a szárazföldi és a tengeri haderőnk főparancsnoka, parancsot adtam, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést védelmünkre. Soha el nem felejtjük az erőszaknak ezt a módját, amit elkövettek ellenünk.”

B) „Amerikai honfitársaim! Tegnap este, amikor Róma elfoglalásáról beszéltem, tudtam, hogy az Egyesült Államok csapatai és szövetségeseink éppen átkelnek a Csatornán egy másik nagy hadművelet keretében. Eddig sikerrel jártak. És most, ebben a megrendítő órában arra kérem Önöket, hogy imádkozzanak együtt velem. »Mindenható Isten! Fiaink, nemzetünk büszkeségei ezen a napon hatalmas vállalkozásba fogtak, egy harcba, amely köztársaságunk, vallásunk és civilizációnk megőrzését szolgálja.«”

C) „Két éve – jónéhány hónappal a háborúba való belépésünk előtt – arról beszéltem önöknek, ami akkor mindennél jobban lekötött bennünket: elhatározásunkról, hogy Amerikát a demokrácia nagy fegyvertárává tesszük. [...] Ma este másvalami köt le bennünket mindennél jobban: elhatározásunk, hogy végigharcoljuk ezt a harcot, hogy addig a napig harcolunk, amíg csak az Egyesült Nemzetek csapatai diadalmasan végig nem vonulnak Berlin, Róma és Tokió utcáin. [...] Egyik háborús célunk, [...] hogy a most [az ellenség által] legyőzött népeknek újra kezükbe adjuk saját sorsukat.”
(Részletek Roosevelttől beszédeiből)

a) Tegye időrendbe a beszédeket elhangzásuk időpontja alapján! Írja a forrásrészletek betűjeleit a táblázat megfelelő mezőibe! Kezdje a legkorábbival! (1 pont)

1.	2.	3.

b) Kiket jelöl az „Egyesült Nemzetek” megnevezés a C) betűjelű forrásban? Nevezze meg szakkifejezéssel az országoknak ezt a csoportját! (0,5 pont)

.....

c) Mely háborús célt fogalmazza meg a C) betűjelű forrás aláhúzott része? Válaszát saját szavaival fogalmazza meg! (1 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a Nagy-Britanniával közösen aláírt dokumentumot, amelyben a C) betűjelű forrásban megfogalmazott háborús célok szerepeltek! (0,5 pont)

.....

3 pont

9. A feladat a két világháború közötti Magyarországhoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Ünnepélyes keretek között avatták fel a kiskunhalasi Szent István tüdőgondozó intézetet, amely Pest vármegye első tüdőbeteggondozója. Az intézetet a kiskunhalasi közkórházzal szemben építették fel 15 ágygal és külső fekvőcsarnokkal. Berendezése teljesen modern, röntgen- és kvarc-szobával és vízvezetékekkel van ellátva. [...] A kormány öt éven belül ezer ágyat akar létesíteni a tuberkulózis [fertőző tüdőbetegség] ellen.” (Budapesti Hírlap, 1938)

B) „Külföldön diftériaoltást [diftéria: a nyak duzzanatát előidéző fertőző betegség] ajánlottak [...] és [a tisztifőorvos] jelenti, hogy ezekkel az oltásokkal igen szép sikereket értek el külföldön. Ezért itt is be fogják hozni. Kötelezni erre senkit nem lehet, ezért a szülők figyelmét fölhívja a kérdésre és a szülők írásos beleegyezése alapján fogja az oltásokat végeztetni. Az oltás teljesen veszélytelen. Már a jövő héten megkezdik az óvodákban és az elemi iskolákban. Az oltás teljesen díjtalan.” (Budapesti Hírlap, 1929)

C)

Év	A népesség száma (ezer fő)	Élveszületés		Halálozás		Természetes szaporodás		Csecsemő- halandóság, ezer élveszülettre
		összesen (fő)	ezer lakosra	összesen (fő)	ezer lakosra	összesen (fő)	ezer lakosra	
1910	7 612	265 457	35,1	168 875	22,3	96 582	12,8	196,1
1920	7 987	249 458	31,4	169 717	21,3	79 741	10,1	192,5
1930	8 685	219 784	25,4	134 341	15,5	85 443	9,9	152,5
1941	9 316	177 047	18,9	123 349	13,2	53 698	5,7	115,6

Népességi adatok a trianoni Magyarországra vetítve (1910–1941)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

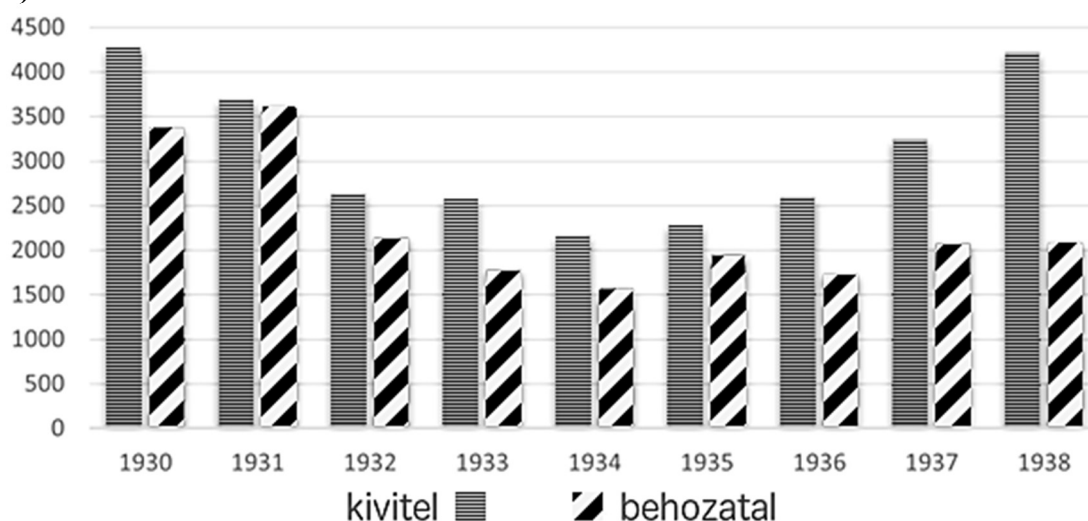
a) Karikázza be a források és ismeretei alapján a tárgyalt korszakra vonatkozó négy igaz állítás sorszámát!

1. Az orvostudomány új eredményei megjelentek Magyarországon.
2. A népesség növekedésének üteme csökkent.
3. 1930-ra ugrásszerűen nőtt a születések száma az abortusz tilalma miatt.
4. Az új oltásokért fizetni kellett.
5. A betegségek leküzdésében a tankötelezettségből fakadó lehetőségeket is felhasználták.
6. Hazánk népessége 1910 és 1920 között nem nőtt.
7. Az állam a magántökre bízta az egészségügy fejlesztését.
8. Már a két világháború között használtak röntgen készülékeket.
9. Kötelezővé tették a diftéria elleni oltást az óvodákban.

b) Melyik az a statisztikai mutató, amelynek értéke nőtt a forrásokban leírt intézkedések hatására! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. termékenységi ráta [egy nőre jutó gyermekszám]
2. születések száma
3. születéskor várható élettartam

D)

*Magyarországi gyógyszerek külkereskedelmi értékének változása 1930–1938 között
ezer pengőben kifejezve*

c) Mely korabeli jelenség okozhatta a gyógyszerek kivitelének csökkenését a D) betűjelű forráson megjelenített korszak első felében? Nevezze meg szakkifejezéssel!

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) Miért volt nagy arányú a kivétel a gyógyszeriparban a D) betűjelű forráson megjelenített korszakban? Karikázza be a két helyes válasz sorszámát!

1. A tudományos eredmények miatt a gyógyszergyártás a világ élvonalába tartozott.
2. Hitler Magyarországot gyógyszer szállítmányok biztosítására kötelezte.
3. A szűk belső piac miatt új piacokra volt szüksége a tőkeigényes gyógyszergyártásnak.
4. A magyar gyógyszerterek francia tulajdonban voltak.
5. A második világháború óriásira növelte a keresletet.

4 pont

10. A feladat a kommunista Kínához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

„Bár [a] a burzsoázia legyőzetett, az még mindig próbálja felhasználni [...] régi kultúráját, régi eszméit és szokásait a tömegek [...] elméjének fogva tartására. [...] A proletariátusnak épp az ellenkezőjét kell tennie: neki kell mennie a burzsoázia minden kihívásának, hogy megváltoztassa a társadalom jövőjét. Jelenleg a célunk az, hogy [...] kizárjuk és elutasítsuk [...] a burzsoázia és minden egyéb kizsákmányoló osztály ideológiáját; és [b)] hogyan átalakítsuk az oktatást, az irodalmat és a művészetet [...], hogy ezzel megvalósítsuk a szocialista rendszer konszolidációját és fejlődését.”
(A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának 16 pontja, 1966)

a) Melyik évben vált teljessé az a győzelem, melyre az a) betűjellel és aláhúzással jelölt szövegrész utal a forrásban? (0,5 pont)

.....

b) Nevezze meg Kína azon területét, ahova a „legyőzött burzsoázia” menekült! (0,5 pont)

.....

c) A kommunista ideológiának melyik központi eleme jelenik meg a szövegben? Adja meg a megfelelő szakkifejezést! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a kommunista politikust, aki a forrásban szereplő program meghirdetésekor Kínát vezette! (0,5 pont)

.....

e) Mely állami intézkedéssorozatra került sor a szövegben b) betűjellel és aláhúzással jelölt kitétel értelmében? Adja meg a megfelelő szakkifejezést! (0,5 pont)

.....

f) Nevezzen meg egy olyan kínai vallási-filozófiai irányzatot, amelynek elemei áldozatul eshettek a b) betűjellel és aláhúzással jelölt cél nyomán meginduló intézkedéssorozatnak! (0,5 pont)

.....

3 pont

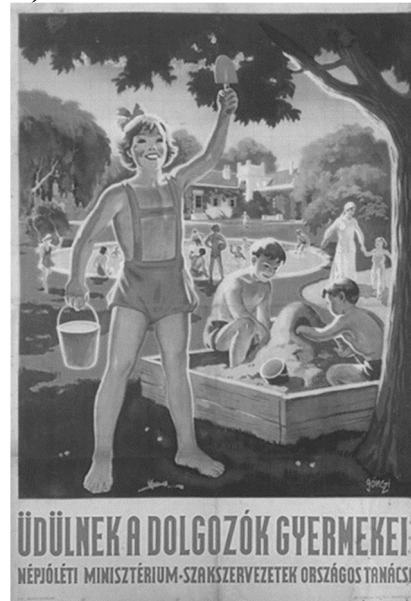
**11. A feladat a Rákosi-korszakkal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A)

Plakát, 1950

B)

Plakát, 1950

C)

Plakát, 1951

D)

Plakát, 1951

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Döntse el, mely plakátokra igazak az állítások! Írja a plakát(ok) betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűjel többször is szerepelhet. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Forrás(ok) betűjelei	
a) A népszerűsített intézkedés áruhiány kialakulásához vezetett.		
b) A népszerűsített intézkedéssel az iparosítás pénzügyi hátterét kívánták biztosítani.		
c) Kizárólag a diktatúra szociális gondoskodását népszerűsíti.		
d) Technikai fejlődést jelenít meg.		

e) A C) betűjelű plakát a munkaerőhiányra utal. Magyarázza meg ennek egy lényegi okát! (1 pont)

.....

f) Mely kötelezettség teljesítésére ösztönöz a D) betűjelű plakát? Nevezze meg szakkifejezéssel! (0,5 pont)

.....

4 pont

12. A feladat a globalizációhoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

A sportcipő készítése

a) Magyarázza meg, miért Németországba telepítették az ábrázolt munkafolyamat egyik szakaszát! (1 pont)

.....

b) Magyarázza meg, miért Ázsiába telepítették az ábrázolt munkafolyamat bizonyos szakaszait! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Nevezze meg azt a két ágazatot, amelynek fejlődése lehetővé tette a termelésnek az egész világban való széttelepítését! (Elemenként 0,5 pont.)

1.

2.

d) Nevezze meg szakkifejezéssel azt a vállalat típust, amelyikre jellemző az ábrán látható termelés-szervezés! (0,5 pont)

.....

e) Milyen előnye származik a fogyasztóknak a globalizációból? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. nagyobb választék

2. vállalatok monopolhelyzete

3. nagyobb haszon

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (kép, ábra, térkép, adatsor) forrásai:

2. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blank_map_Western_Europe_with_rivers.svg
3. Boronkai – Ginanone – Kormos – Kovács – Rubovszky – Tamásiné: Történelem 9., MKPK, Budapest, 2021.
Kristó Gyula: A honfoglalás korának írott forrásai, Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 1995.
<https://mek.oszk.hu/06100/06172/html/julianus0011.html>
4. Történelem 10. IT-142
Alvinczi Péter: Querela Hungariae (Magyarország panasza). Kassa, 1619.
Igazságra vezérő Kalauz, Pozsony, 1637, HARGITTAY Emil tanulmányával, Bp., 2000 (Bibliotheca Hungarica Antiqua, XXXII), 1011;
5. https://reformacio.hu/a_biblia_evszazada/pierre_robert_olivetan/2
6. Czékus Ábel: Az Amerikai Egyesült Államok trösztellenes szabályozása – a Sherman Act-től a Celler-Kefauver Act-ig In: Vezetéstudomány (5) 2014. 1014267VEZTUD20140507.pdf (uni-corvinus.hu)
Varga Norbert: Az I. világháború hatása a kartelljog kodifikációjára. juridpol_forum_009_001_165-177.pdf (u-szeged.hu)
7. <https://m.nyest.hu/hirek/vidam-kis-sztereotipaink>
8. <https://www.fdrlibrary.org/d-day>
<http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww2/doksi/fdr/index.html>
9. https://adt.arcanum.com/hu/view/BudapestiHirlap_1938_12/?query=t%C3%BCd%C5%91baj&pg=302&layout=s (Budapesti Hírlap 1938. december 30.)
https://adt.arcanum.com/hu/view/BudapestiHirlap_1929_12/?query=olt%C3%A1s&pg=161&layout=s (Budapesti Hírlap 1929. december 10.) Statisztikai Évkönyv 1925-1929.
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/h_wdsd001c.html
<https://index.hu/gazdasag/geocompass/2023/12/12/gyogyszeripar-gyogyszergyartas-fajdalom-betegseg-gyogyszer-gyogyszeres-ortostudomany/>
10. Gyűjtemény a történelem emelt szintű oktatásához 11–12. évfolyam. Oktatási Hivatal, Budapest, 2022.
11. <https://ado.hu/wp-content/uploads/2019/04/Jegyezz-b%C3%A9kek%C3%B6cs%C3%B6nt.jpgB> 1950_p02.jpg (555×814) (blog.hu)
1951_01.jpg (520×718) (blog.hu) 1952_p02.jpg (1024×717) (blog.hu)
12. https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL910TA_II_teljes.pdf 21
<http://real.mtak.hu/107717/1/057-081Arva-Pasztor-Pyatanova.pdf>

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	4	
	2. feladat	4	
	3. feladat	4	
	4. feladat	4	
	5. feladat	4	
	6. feladat	4	
	7. feladat	8	
	8. feladat	3	
	9. feladat	4	
	10. feladat	3	
	11. feladat	4	
	12. feladat	4	
	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2025. május 7.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2025. május 7. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,

egy, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,

egy komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Az egyiptomi hitvilág	rövid
	1849 után	14.	A fasiszta Olaszország	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Mária Terézia reformjai	hosszú
	1849 után	16.	A határon túli magyarság	hosszú
Komplex	—	17.	A Habsburg-dinasztia Magyarországon (19–20. század)	korszakokon átívelő
	—	18.	I. (Szent) István és I. (Anjou) Károly	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **foglalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat az ókori keleti vallásokkal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az egyiptomi hitvilág jellemző vonásait!

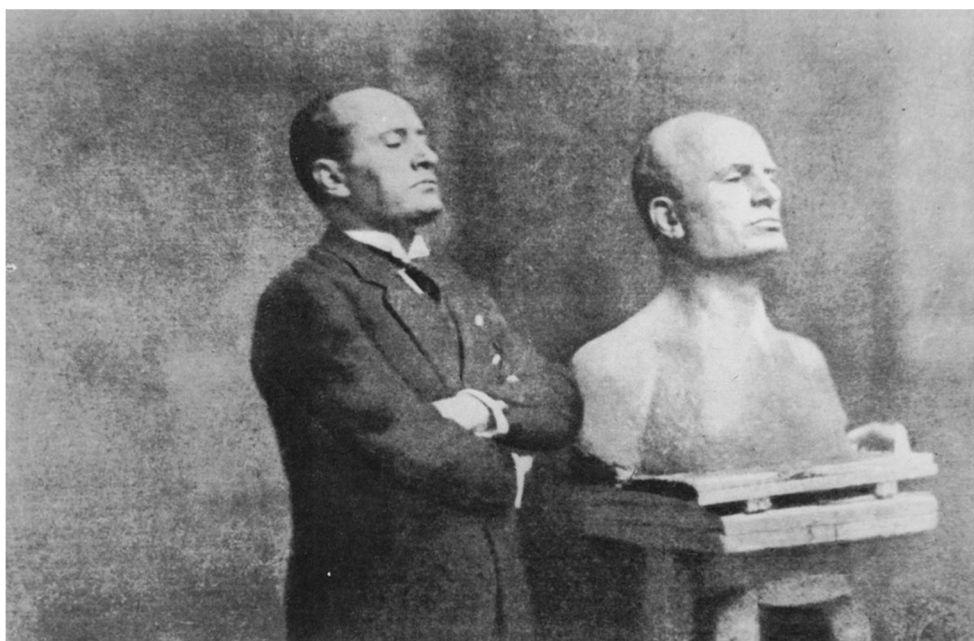
„Ré a királyt rendelte az élők földjén mindörökre,
hogy jogot szolgáltatson az embereknek
és kedvére tegyen az isteneknek,
hogy megvalósítsa a maat-ot [rendet], és elűzze a káoszt”
(Egyiptomi felirat, Kr. e. 2. évezred)

„A Bubasztiszba [ahol Bástet, a vidámság és szerelem macskaistennőjének temploma állt] vezető úton a férfiak és nők együtt hajóznak, s mindegyik bárkában mindkét nemből nagy a tömeg. Az asszonyok közül sokan a maguknál tartott kereplővel kerepelnek, a férfiak egy része az egész úton auloszon [ókori fúvós hangszer] játszik, a többi nő és férfi pedig énekel és tapsol. [...] Miután Bubasztiszba érkeztek, nagy áldozatok felajánlásával ülik meg az ünnepet, mialatt több szőlőbort isznak meg, mint máskülönben egész évben. Az itt lakók szerint, a gyermekeket nem számítva, vagy hétszázezer férfi és asszony szokott összejönni.” (Hérodotosz görög történetíró, Kr. e. 5. század)

14. A feladat a fasiszta Olaszországhoz kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az olasz fasiszta állam legfontosabb jellemzőit!

„A tényleg[esen] már évek óta fennálló helyzetet szentesítette az 1932. november hó 21-én kiadott törvény, amely a fasiszta párt alkotmányát (statuto) az állam törvényei közé iktatja és ez által a pártot annak összes szerveivel alkotmányos tényezővé avatja. Ezzel a fasiszta párt és az állam között fennálló helyzet teljesen világossá válik és megszűnik minden lehetősége annak, hogy a párttal és az állammal szemben fennálló köteleességek ellentéteket idézzenek fel.” (Villani Lajos diplomata, író, 1935)

Fénykép Benito Mussoliniról, 1936

[illegible]

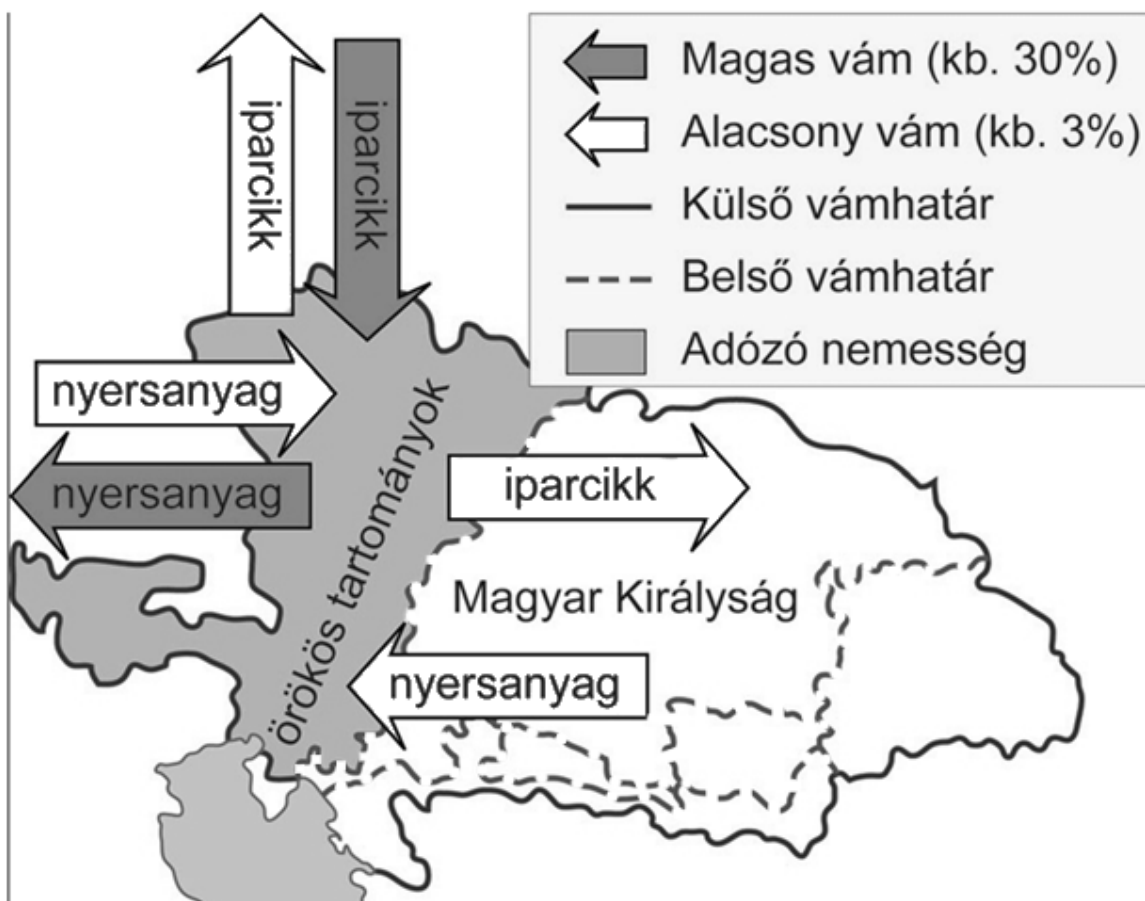
emelt szintű írásbeli vizsga
2025. május 7.

15. A feladat Mária Terézia uralkodásához kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Mária Terézia gazdasági és politikai reformjait! Térjen ki az uralkodónak a magyar rendekkel való viszonyára is!

„Contractusunk [szerződésünk] a földesurasággal nem volt, hanem csak szokásból tettünk valamely robotokat.

Minden esztendőben nyárban [heti] két napi munkát tartozunk végbe vinni, készpénzt pedig ki egy tallért, ki negyvenöt krajcárt fizet közülünk.” (Egy falu helyzete a jobbágyszerződés rendezése előtt)

Mária Terézia vámrendelete

„Ő királyi szent felségének jószágos kijelentése alapján szentesítettett, hogy Magyarország és a hozzá kapcsolt részek karainak és rendjeinek sarkalatos jogai, szabadságai, mentességei és kiváltságai [...] őket mindenféle adózás alól fölmentik, hogy a birtokkal semmiképpen ne járjon együtt a közteher.” (1741. évi törvényekből)

„Mária Terézia, [...] a nemzet odaadó hódolatától és különösen az ún. örökösödési háború folyamán ismételtelen teljesített szolgálataitól meghatva, részben a hozzá hűségesek iránti elismerésének kifejezésére, részben azzal a politikai céllal, hogy a német és a magyar nemzet között az egymás iránti bizalmat fokozza, — az ország előkelőségeinek hozzájárulásával még a hétéves háború folyamán arra az elhatározásra jutott, hogy magyar testőrséget szervez, amely az egész államra, de különösen a magyar hazára hasznos intézmény lesz.” (Báróczy Sándor testőr művéből)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. A feladat a határon túli magyarság 20. századi helyzetével kapcsolatos. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a szomszédos országok magyarságának sorsát 1944–45-ben!

„Magyar ember [Csehszlovákiában] törvényesen [...] munkát nem vállalhat. Jogvédelemben nem részesül, szakszervezeti tag nem lehet, politikai jogokat nem gyakorolhat. A magyar nyelv használata hivatalokban, sok helyen templomokban, általában nyilvános helyeken tilos és büntetendő. Sajtótermék Csehszlovákiában nem jelenhetik meg magyar nyelven. Táviratozni, telefonálni magyarul nem lehet. Magyar ember rádiókészüléket nem tarthat. Semmiféle magyar oktatás nincs, sőt még a magyar nyelvű magánoktatást is büntetik.” (Gyöngyösi János magyar külügyminiszter feljegyzése az 1945-től jellemző helyzetről, 1946)

„A politikamentes és elfogulatlan történetírás feladata lesz, hogy a kettéosztott Erdély két kisebbségének egyidejű szenvedését és annak okait feltárja és mérlegre tegye. Minket súlyos esztendőik súlyos tapasztalatai annak a végtelenül lehangoló végső következtetésnek levonására kísértének, hogy ahol a nemzeti érdek egyoldalú és türelmetlen eltúlzással minden más érdek fölé emeltetik és ez a felfogás behatol a lelkekbe, ott kisebbségi ember számára szabad emberhez méltó élet nem lehetséges. [...] Számtalan példát lehetne felhozni, hogy az egymásba ékelten élő két nép fiai hajlandók egymásban az egyenlő jogú és rangú embert látni, készek és képesek békésen együtt élni – amint éltek századokon át –, ha kívülről beavatkozó mesterkedések nem szítanak közöttük ellentéteket.” (Márton Áron húsvéti körlevele, 1945)

Az erdélyi magyar lakosság lélekszáma 1941-ben és 1948-ban (kerekített adatok)		
	Észak-Erdély és a Székelyföld	Dél-Erdély
1941-es magyar népszámlálás a visszacsatolt területeken és becsült adat Dél-Erdélyre vonatkozóan	1 344 000	400 000
1948-as román népszámlálás	1 482 000	

„Édesanyámat, nővéremet, nagyapámat 1945. január 23-án úzték ki otthonából, a szülőfalunkból [Csúrogról], és [...] koncentrációs táborba zárták. Erre a sorsa jutottak a zsablyai és a mozsori magyarok is. Később e három kis község magyar lakosságát [...] minden ingó és ingatlan vagyonától megfosztották. Így lettem én egyévesen háborús bűnös, és váltam hontalanná, földönfutóvá a családommal és egész rokonságommal együtt.” (Teleki Júlia visszaemlékezése a délvidéki eseményekre)

[illegible]

This image shows a full page of white paper designed for handwriting practice. It features approximately 20 evenly spaced horizontal dotted lines running from left to right across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat Magyarország 19–20. századi történetéhez kapcsolódik. (komplex – korszakokon átívelő)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Habsburg-dinasztia magyarországi jogállásának és uralkodói jogkörének változásait az 1848-as forradalomtól az uralkodói jogkör megszűnéséig a következő szempontok alapján:

- a királyi jogállás és jogkör változásai a forradalom és szabadságharc idején,
- a királyi jogállás és jogkör az önkényuralom korában,
- a királyi jogállás és jogkör elve és gyakorlata a dualizmus korában,
- a királyi jogállás és jogkör az első világháború után,
- a királyi jogállás és jogkör az ellenforradalom idején, illetve annak megszűnése!

„Őfelségének a királynak személye szent és sérthetetlen. [...] Őfelsége, s az Ő távollétében a nádor s királyi helytartó a végrehajtó hatalmat a törvények értelmében független magyar minisztérium által gyakorolják, s bármely rendeleteik, parancsolataik, határozataik, kinevezéseik csak úgy érvényesek, ha a Buda-Pesten székelő miniszterek egyike által is aláíratnak. [...] Mindazon tárgyakban, melyek eddig a magyar királyi udvari kancelláriának, a királyi helytartótanácsnak, s a királyi kincstárnak, ide értvén a bányászatot is, köréhez tartoztak, vagy azokhoz tartozniuk kellett volna, s általában minden polgári, egyházi, kincstári, katonai, és általában minden honvédelmi tárgyakban Őfelsége a végrehajtó hatalmat ezentúl kizárólag csak a magyar minisztérium által fogja gyakorolni.” (Az áprilisi törvények)

„A[z 1851.] decemberi császári pátens a birodalom koronaországait önállóságot nélkülöző közigazgatási egységekké nyilvánította. Minden tisztségviselő (beleértve a városi és falusi előljáróságokat) kinevezését, illetve megerősítését a csak neki [a császárnak] felelős kormányzattól tette függővé. [...] Schwarzenberg halála után [...] a császár nem nevez ki új miniszterelnököt, hanem ő maga látja el a kormányzati ügyek közvetlen irányítását. [...] A továbbiakban tehát felesleges felelősségről beszélni, hiszen Ferenc József 22 éves korára gyakorlatilag mindent elkövet azért, hogy teljes körű császári egyeduralmat vezessen be.” (Gerő András történész)

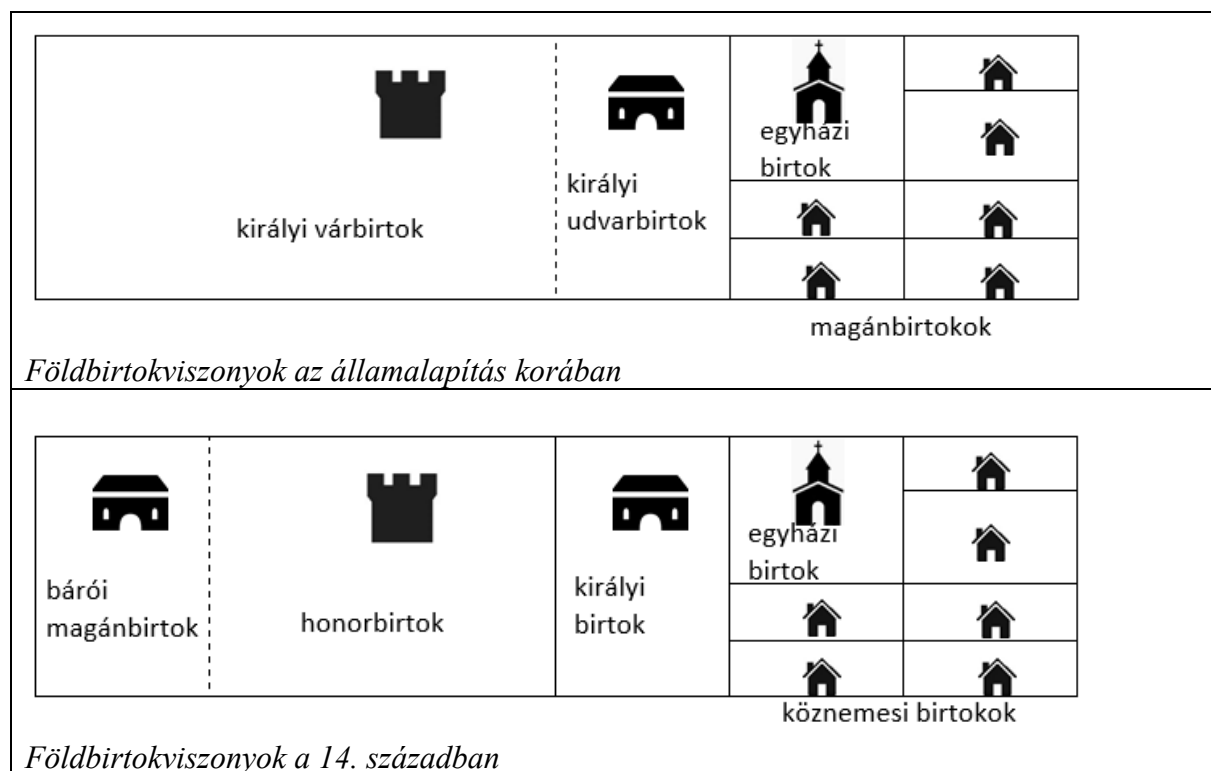
„Trónra lépésem óta mindig arra törekedtem, hogy népeimet minél előbb a háború borzalmaitól megszabadítsam; amely háború keletkezésében semmi részem nem volt. Nem akarom, hogy személyem akadályul szolgáljon a magyar nemzet szabad fejlődésének, mely iránt változatlan szeretettől vagyok áthatva. Ennélfogva minden részvételtől az államügyek vitelében visszavonulok és már eleve elismerem azt a döntést, mellyel Magyarország jövőendő államformáját megállapítja.” (IV. Károly eckartsaui nyilatkozata, 1918. november 13.)

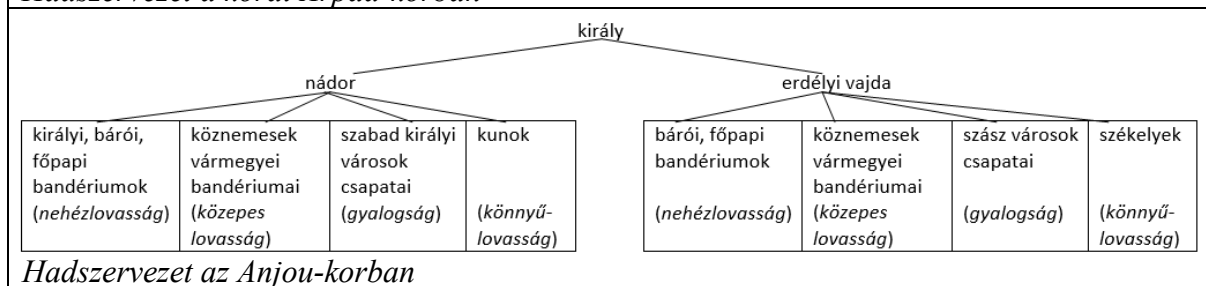
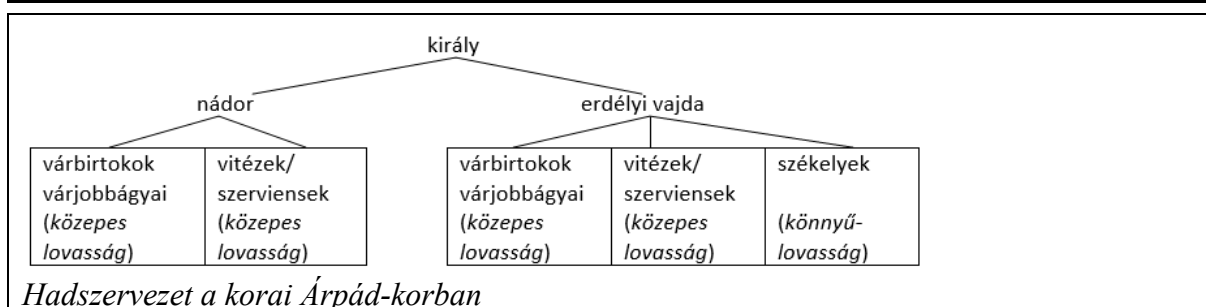
„Magyarország minden más országtól független és önálló népköztársaság. [...] Addig, míg az alkotmányozó nemzetgyűlés másként nem határoz, az állami főhatalmat a Károlyi Mihály elnöklete alatt álló népkormány gyakorolja a Magyar Nemzeti Tanács intézőbizottságának támogatásával.” (A Magyar Nemzeti Tanács néphatározata, 1918. november 16.)

„A nemzetgyűlés addig, amíg az államfői hatalom gyakorlásának mikéntjét véglegesen rendezi és ennek alapján az államfő tisztét tényleg átveszi, az államfői teendők ideiglenes ellátására a magyar állampolgárok közül titkos szavazással kormányzót választ. A kormányzót a királyi hatalomban foglalt jogok alkotmányos gyakorlása az alábbiakban foglalt korlátozások között illeti meg. [...] A végrehajtó hatalmat a kormányzó kizárólag a nemzetgyűlésnek felelős minisztérium által gyakorolja. Minden rendelkezése és intézkedése, ideértve a fegyveres erőre vonatkozó rendelkezéseit is, csak úgy érvényes, ha az illetékes felelős miniszter ellenjegyzésével van ellátva.” (Az 1920. évi I. törvény)

18. A feladat a középkori magyar történelemhez kapcsolódik. (komplex – összehasonlító)
Hasonlítsa össze a források és ismeretei segítségével I. (Szent) István, illetve I. (Anjou) Károly uralmának jellegzetességeit a következő szempontok alapján:

- a két uralkodó hatalomra kerülése,
- a földbirtokviszonyok a két korszakban,
- a hadszervezet,
- a királyi jövedelmek,
- a pénzverés,
- a vármegyék működése!

„Ha valaki a vitézek közül az ő ispánja által igazságosan hozott ítéletet megvetve, a királyhoz fellebbez, azért, hogy ispánját igazságtalannak tüntesse fel, tíz aranypensát fizessen az ő ispánjának.” (I. István törvényeiből)

„A királynak a Zalán innen és túl lakó összes szerviensei [...] urunktól, királyunktól alázatosan és áhítattal azt kérjük, engedje meg nekünk, hogy mi magunk bíraskodhassunk. [...] A király úr pedig kérésünket kegyesen meghallgatva jóindulatából kifolyólag jóságosan megadta nekünk a tőle kért engedélyt.” (*A kehidai oklevél*, 1232)

A forrásban leírt helyzet az Anjou-korban is jellemző volt.

A választott komplex feladat sorszáma:

A feladat kidolgozása:

[illegible]

[illegible]

Történelem II. E2411	13 / 16	emelt szintű írásbeli vizsga 2025. május 7.
-------------------------	---------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

- 13.** Kagylókürt folyóirat 64/2015, Molnos Anett: Az óegyiptomi napkultusz (kagylokurt.hu)
Hérodotosz: A görög-perzsa háború, Osiris, Budapest, 1998.
- 14.** Villani Lajos: A mai Olaszország. Magyar Szemle Társaság, Budapest, 1935.
http://real-eod.mtak.hu/7938/2/MTA_Konyvek_171142.pdf
<https://akg-images.prezly.com/march-on-rome-100-years> (AKG5527231 , 1936)
- 15.** https://library.hungaricana.hu/en/view/BAZM_Sk_05/?query=F%C3%B6ldes&pg=117&layout=s
https://ado.hu/ado/maria-terezia-adointezkedesei-a-feudalizmust-nyujtottak-el/OH-TOR10TA_102.o. <https://core.ac.uk/download/pdf/287810585.pdf>
- 16.** Márton Áron húsvéti körlevele, 1945. <https://ersekseg.ro/hu/node/3925>
Gyöngyösi János magyar külügyminiszter, 1946: Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Tamásiné: Történelem 12. Szent István Társulat, Budapest, 2021.
- Bálint-Pataki József: Egy hét magyarságpolitikai írásaiból (november 5–11.), 2014. 11. 11.
<https://maszol.ro/kulfold/38456-egy-het-magyarsagpolitikai-irasaibol-november-511>
- 17.** <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=84800003.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D27>
Gerő András: Ferenc József, a magyarok királya. Novotrade, Budapest, 1988.
https://hu.wikisource.org/wiki/1918._%C3%A9vi_n%C3%A9phat%C3%A1rozat
https://web.archive.org/web/20130518222638/http://vmek.oszk.hu/02100/02185/html/img/1_015a.jpg
<https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=92000001.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D38>
- 18.** Bolla Ilona–Rottler Ferenc szerk.: Szemelvények az 1526 előtti magyar történelem forrásaiból. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
	I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma	100	

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző